

legūtais Ķiršu simpozijā Spānijā un dārzos Norvēģijā

Daina Feldmane

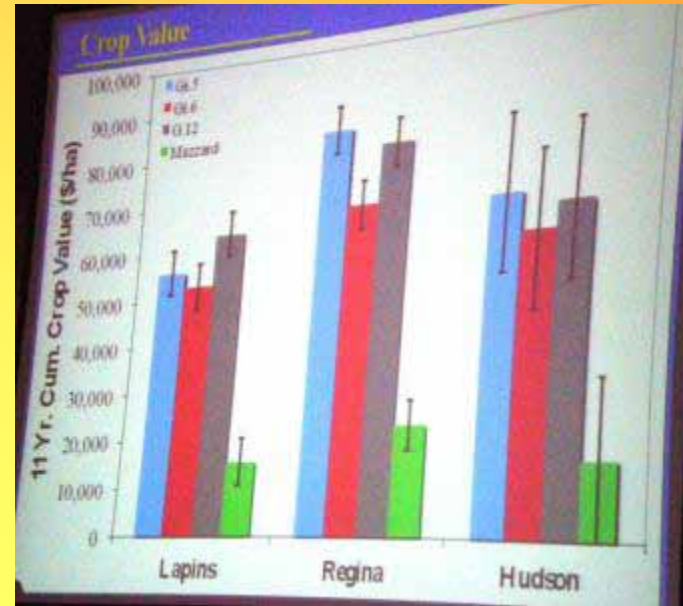
Potcelmi

Norvēģija

- Gisela 5, Gisela 6, Colt

Simpoziji

- Gisela 5 – vajag ļoti labu kopšanu, spēcīgu apgriešanu (1500 – 2000 koki uz ha)
- Gisela 6 - vidēja auguma potcelmi (1000 – 1500 koki uz ha)
- Gisela 12 – nedaudz lielāki (750 -1000 koki uz ha)

(T. Robinson)

- Pozitīvas atsauksmes par potcelmiem ‘Krymsk 5’ (VSL 2) un ‘Krymsk 6’ (LC 52)
- Turpinās pētījumi par veģetatīvi pavairoto labāko *P. mahaleb* klonu izmantošanu potcelmiem

Šķirnes

Norvēģija

- Audzē Rietumeiropā populāras šķirnes ar tumši sarkaniem, blīviem augļiem.

Simpozijš

- Populārākie joprojām tumši sarkanie augļi
- Ir interese arī par gaišākiem ķiršiem – gaiši sarkaniem vai dzelteniem ar sārtu vaidziņu.

Par stādījuma iekārtojumu

Norvēģija

- apdobēs biotekstils vai neliels apaugums ar viengadīgajām nezālēm.
- Segumi un apūdeņošana visos dārzos

Simpozij

- Ķiršu audzēšana uz vaļņa – koki mazāk cieta paaugstināta augsnes mitruma dēļ

Segumi

Norvēģija – vietējie, Haygrove,
VOEN

Simpozijš

- Francijā: mehanizēti apgriezts stādījums - “augļu siena”, seguma augšdaļā plēve, gar sāniem kukaiņu tīkls
- Ķīnā: ķiršu audzēšana siltumnīcās, dubulta apkures sistēma – ar kurināmo un ar saules baterijām

Koku veidošana

Norvēģija

Veido piramidiālus vainagus ar 1 – 3 gadus veciem augļzariem

Nepieciešamības gadījumā griež arī saknes (ja liela auguma potcelmi)

Simpozijis

- Piramidiālie vainagi ar “normāliem” augļzariem vai ļoti īsiem augļzariem
- “Spāņu krūms” – nav mums piemērots
- UFO vainagi (kordons)
- Mehanizēta apgriešana

Mēslošana

Norvēģija

Mēslojumu galvenokārt dod ar fertigāciju

Veicot miglojumus ar pesticīdiem, pievieno arī komplekso lapu mēslojumu

Simpozij

Mērena N mēslojuma deva:

- veicināja sakņu augšanu
- paaugstināja augļu kvalitāti

Ziedēšana, augļu aizmešanās

Norvēģija

- Daudz kameņu un citu savvaļas apputeksnētāju
- Augļu aizmešanos vairāk ietekmē šķirnes īpatnības

Simpozijis

Biežāk sastopamie traucējumi ziedēšanas laikā:

- trūkst bišu vai citu apputeksnētāju,
- laiks ir pārāk auksts (ap 5 -10°C, atkarībā no šķirnes)– vāji dīgst putekšņi,
- laiks ir pārāk karsts (ap 30 °C) - ātri noveco olšūna.

• **Ziedu kvalitāte**

Barības vielas ziedā putekšņa dīgļstobra augšanai un augšanas virzienu norādošu vielu sintēzei.

Ciete ziedpumpuros ir uzkrāta jau rudenī, pirms miera perioda sākšanās, taču daļu no tās tiek patērē ziemas beigās, pēc dziļā miera perioda (atkušņi!).

Cietes daudzums viena un tā paša koka ziedpumpuros var atšķirties pat 10 reizes, arī auglētņu lielums ir stipri atšķirīgs.

Lielākoties ķiršiem apaugļoties spējīgi ir 20 – 40 % ziedu.

Augu aizsardzība

Norvēģija

- Smidzina ķiršus pret puvēm (2- 3 reizes)
- Pret laputīm lieto sistēmisku insekticīdu
- Ķiršu muša sastopama reti

Simpozijs

- Sapuvušo, mumificēto ķiršu augļu apsmidzināšanai ar dažādiem fungicīdiem nebija jēgas
- Ķiršu muša – slazds ar ēsmu pievilināšanai un insekticīdu
- Aizsardzībai pret augļu mušu un ķiršu mušu der siets ar acu izmēru 1,37 mm x 0,81 – 0,9 mm

Skābo ķiršu ražas vākšana

- Purinātāji visam kokam vai atsevišķiem zariem, ja šķirnei ir spēcīgi skeletzari, raža veidojas uz pušķzariņiem.

Kailzaru ķiršiem – “ķemmētāji”

- Polijā - [Firma WEREMCZUK](http://www.weremczuk.com)
http://www.youtube.com/watch?v=WA13L_rcipE

Saldo ķiršu ražas vākšana

Norvēģija

- Saldos ķiršus vāc ar rokām. Nedēļu pirms vākšanas izplūc bojātos augļus.
- Simpozījs
- Pašlaik arī citur saldus ķiršus vāc ar rokām, bet ASV vēlas vākt mehāniski:
 - blīvi augļi, viegla atdalīšanās no kātiņa, sauss atrāvums
 - piemērots vainags, lai augļi nesusistos, krītot uz skeletzariem
 - augļu atdzēsēšana pēc novākšanas.
- Patērētājiem- augļi bez kātiņiem (ASV, Spānija)

Ražas realizācija

Norvēģija un simpozijš

- Katra audzētāja apsaimniekotā ķiršu stādījuma platība nav liela
- Lielākoties ķiršu audzēšana nav vienīgais peļņas veids
- Kooperatīvi – iepērk ķiršu ražu, dzesē, šķiro, iesaiņo, realizē
- Līdzās tam – tirgošana tieši saimniecībās

Ķirši pēc ražas novākšanas

Simpozijs

- strauja augļu dzesēšana
- uzglabāšana modificētajā atmosfērā (arī ar ēterisko eļļu piedevu)
- augļu apstrāde ar dažādām ķīmiskām, bet pārtikā izmantojamām vielām vai no augiem iegūtām vielām

Ēdot ķiršus, ir saldāks miegs un labāka oma! J

Paldies par uzmanību!

